

UNIVERSITATEA LIBERA INTERNAȚIONALĂ
DIN MOLDOVA

TEZĂ DE AN

Departamentul : “ Științe Economice ”

Catedra : ” Contabilitatea și Audit ”

Tema:

“ Corelația dintre Veniturile și Cheltuielile Întreprinderii ”

Chișinău – 2001

CUPRINS

Introducere

Capitolul 1. Analiza veniturilor pe baza raportului privind rezultatele financiare

- 1.1 Definiția și structura veniturilor.
- 1.2 Aprecierea în dinamică a veniturilor în baza raportului privind rezultatele financiare.

Capitolul 2. Analiza cheltuielilor întreprinderii .

- 2.1 Definiția și componența cheltuielilor întreprinderii.
- 2.2 Criterii de clasificare a cheltuielilor întreprinderii.
- 2.3 Aprecierea în dinamică a cheltuielilor pe tipuri de activități.

Capitolul 3. Corelația dintre veniturile și cheltuielile întreprinderii.

- 3.1 Situația generală pe baza raportului privind rezultatele financiare.
 - 3.1.1 Influența cheltuielilor.
 - 3.1.2 Influența veniturilor.
- 3.2 Analiza corelației dintre veniturile și cheltuielile întreprinderii.
- 3.3 Analiza cheltuielilor operaționale.
- 3.4 Analiza cheltuielilor la 11eu producție marfă.
- 3.5 Calcularea acțiunii factorilor la modificarea profitului operațional.
- 3.6 Calculul influenței factorilor asupra profitului (pierderii) până la impozitare.

Concluzii

Bibliografie

Introducere

În condițiile economiei de piață întreprinderile necesită un nou stil de conducere, bazat pe flexibilitate, dinamism și previziune. În atare condiții activitatea de conducere este de conceput fără o informație complexă, oportună și calitativă.

Sub acest aspect informația cuprinsă în rapoartele financiare nu este suficientă. Este necesar deasemenea a cunoaște întregul complex de cauze și factori care determină mărimea profitului. Aceasta se poate realiza numai prin intermediul analizei financiare.

Bineînțeles, o parte din manageri au însușit unele aspecte ale acestei analize . Însă, ținând cont de faptul că în republică, odată cu trecerea la noul Plan de conturi și implimentarea standardelor naționale de contabilitate, în rapoartele financiare s-au produs schimbări esențiale, metodologia analizei deasemenea conține modificări.

Capitolul 1. Analiza veniturilor pe baza raportului privind rezultatele financiare.

1.1 Definiția și structura veniturilor.

Venitul reprezintă afluxul global de avantaje economice în cursul perioadei de gestiune rezultat în procesul activității ordinare a întreprinderii, sub forma de majorare a activelor sau micșorare a datoriilor, care conduc la creșterea capitalului propriu, cu excepția sporurilor pe seama aporturilor proprietarilor întreprinderii.

Venitul cuprinde numai afluxul global de avantaje economice obținute sau care urmează să fie obținute de întreprinderile în conturile ei. În componența venitului nu se includ sumele încasate în numele terțelor persoane, de exemplu, cum sînt taxa pe valoarea adăugată, accizele, încasările globale obținute de întreprindere din însărcinarea organizațiilor terțe, din vânzarea produselor sau mărfurilor acestora, deoarece acestea sume nu constituie un avantaj economic al întreprinderii și nu influențează capital propriu al acesteia.

În funcție de sursele de intrare, veniturile se subdivizează în două grupe:

1. Venituri din activitatea operațională.
2. Venituri din activitatea neoperațională.

Veniturile din activitatea operațională cuprind sumele rezultate din activitatea de bază a întreprinderii. Acestea cuprind:

- veniturile din vânzări (încasările din vânzarea produselor, mărfurilor, prestarea serviciilor, operațiile de barter, contractele de construcție);
- alte venituri operaționale (sumele primite sau de primit din ieșirea (vînzarea sau schimbul) activelor curente, cu excepția produselor finite și mărfurilor, arenda curentă, precum și sub forma de amenzi, penalități, despăgubiri, recuperări de daune materiale rezultate de modificări ale metodelor de evaluare a activelor curente).

Din veniturile din activitatea neoperațională fac parte sumele primite sau de primit din alte feluri de activități ale întreprinderii. Acesta cuprind:

- veniturile din activitatea de investiții, în a căror componență intră sumele rezultate din ieșirea și reevaluarea activelor pe termen lung ale întreprinderii (sumele încasate din vânzarea activelor nemateriale, terenurilor, mijloacelor fixe, dividendele calculate,

dobânzile, sumele diferențelor din reevaluarea activelor pe termen lung ieșite, veniturile din operațiunile cu părți legate);

- veniturile din activitatea financiară, care cuprinde sumele rezultate din transmiterea în folosință altor persoane juridice și fizice, pe un termen mai mare de un an, a actelor nemateriale și materiale pe termen lung, valoarea activelor intrate cu titlu gratuit, venituri sub formă de diferențe de curs valutar, subvenții de stat, prime, premii și sume sponsorizate, sume conform contractelor de neinclușiere în concurență etc.;
- venituri excepționale la care se referă sumele primite de la organele de stat, companiile de asigurări, persoanele juridice și fizice sub formă de recuperare a pierderilor din calamități, perturbări politice și alte evenimente excepționale.

1.2 Aprecierea în dinamică a veniturilor pe baza raportului privind rezultatele financiare.

Tabel 1: Date inițiale pentru analiză

Indicatori	Perioada de gestiune	Perioada corespunzătoare a anului precedent	Abatere absolută
Vânzări nete (611)	4488655	2654053	1834602
Costul vânzărilor (711)	768094	497543	270551
Profitul brut (pierdere globală)	3720561	2156510	1564051
Alte venituri operaționale	90589	568	90021
Venituri din activitatea de investiții	-----	-----	-----
Venituri din activitatea financiară	581	98196	(97615)

Analizând tabelul de mai sus putem observa că în comparație cu perioada corespunzătoare a anului precedent, în perioada de gestiune s-au produs unele modificări:

- În ceea ce privește vânzări nete – în perioada de gestiune, numărul lor a crescut, costul vânzărilor s-a majorat, respectiv putem observa o modificare a Profitului Brut cu +1564051 lei;
- Deasemenea observăm, că în comparație cu anul precedent, în anul curent de gestiune din contul vânzării altor active, s-au obținut venituri în sumă de 90589 lei;
- Veniturile din activitatea financiară s-au micșorat considerabil, însă noi nu putem spune că aceasta a influențat mult asupra Profitului Net al unității respective.

Capitolul 2. Analiza cheltuielilor întreprinderii.

2.1 Definițiile și componența cheltuielilor întreprinderii.

Contabilitatea consumurilor și cheltuielilor întreprinderii constituie unul dintre cele mai importante și dificile sectoare ale sistemului național de contabilitate. În cadrul acestui sector se formează atât indicatorii contabilității de gestiune (suma totală a consumurilor de producție, costul produselor fabricate, rentabilitatea producției etc.), cât și ai contabilității financiare (costul mărfurilor, produselor vândute, serviciilor prestate, mărimea cheltuielilor perioadei etc.). De exactitatea și oportunitatea calculului acestor indicatori sînt cointeresați atât utilizatorii interni cât și cei externi ai informației contabile.

Odată cu trecerea la noul sistem contabil bazat pe standardele naționale, se modifică conținutul noțiunilor “consumuri” și “ cheltuieli”, precum și structura și criteriile de clasificare a acestora.

Consumurile reprezintă resursele utilizate pentru fabricare produselor și prestarea serviciilor în scopul obținerii venitului acestea sînt nemijlocit legate de procesul de producție , își găsesc întruchipare materială în stocurile producției finite și produselor în curs de execuție, la finele perioadei de gestiune se reflectă în bilanțul contabil ca active și nu se iau în calcul la determinarea rezultatului financiar al întreprinderii.

Cheltuielile reprezintă cheltuielile și pierderile (daunele) care apar în rezultatul activității economico-financiare și nu sînt legate nemijlocit de procesul de producție. Spre deosebire de consumuri, cheltuielile nu se includ în costul produselor (serviciilor), se reflectă în raportul privind rezultatele financiare și se scad din venituri la determinarea profitului (pierderii) al perioadei de gestiune.

Cheltuielile au loc la întreprinderile cu toate tipurile de activități. În funcție de direcțiile efectuării, acestea se subdivizează în tre grupe:

1. Cheltuieli ale activității operaționale.
2. Cheltuieli ale activității neoperaționale.
3. Cheltuieli privind impozitul pe venit.

Cheltuieli activității operaționale cuprind cheltuielile ocazionate de efectuarea activității de bază a întreprinderii. Acestea cuprind:

- costul vânzării;
- cheltuielile comerciale;
- cheltuielie generale și administrative;
- alte cheltuieli operaționale.

Costul vânzării reprezintă o parte din consumurile aferente produselor, mărfurilor vândute și serviciilor prestate. Acestea cuprind:

- la întreprinderile de producție – consumurile materiale directe, consumurile directe privind retribuirea muncii, inclusiv contribuțiile pentru asigurările sociale, consumurile indirecte de producție aferente produselor vîndute;
- la întreprinderile comerciale – valoarea de bilanț a mărfurișor vîndute (suma cea mai mică dintre de intrare al mărfurilor procurate și valoarea realizabilă netă).
- la întreprinderile de prestări servicii – consumurile pentru materiale și retribuirea muncii, precum și consumurile indirecte de producție aferente serviciilor prestate.

Cheltuieli comerciale sînt cheltuieli aferente desfacerii produselor, mărfurilor și prestărișor de servicii, și anume : cheltuieli privind operațiunile de marketing, pentru ambalaje și împachetarea produselor și mărfurilor, cheltuieli de transport aferente desfacerii, cheltuielile pentru reclamă, reparațiile cu termen de garanție și deservirea cu termen de garanție a produselor și mărfurilor

vândute; cheltuielile aferente creării rezervei pentru datorii dubioase; cheltuielile privind returnarea și reducerea prețurilor la mărfurile vândute; cheltuielile privind retribuirea muncii salariaților de la întreprinderile de comerț, care cuprind salariile de bază și suplimentare, diverse adaosuri, sporuri, prime plătite vânzătorilor, casierilor, hamalilor, precum și bucătarilor, ospătarilor la întreprinderile de alimentație publică și altui personal, care participă nemijlocit la vânzarea mărfurilor, comisioanele (prelevările) plătite organizațiilor de desfacere, de intermediere, de comerț exterior cheltuielile privind procurarea licențelor pentru exportul produselor și mărfurilor; cheltuielile privind întocmirea declarațiilor vamale pentru vânzarea produselor peste hotarele republicii etc.

Cheltuielile generale și administrative cuprind cheltuielile privind deservirea și gestiunea întreprinderii în ansamblu. Acestea sînt cheltuielile privind uzura, reparația și întreținerea mijloacelor fixe, amortizarea activelor nemateriale cu destinația generală gospodărească; întreținerea personalului administrativ și de conducere, impozitele, taxele și plăți virate în buget potrivit legislație în vigoare (cu excepția impozitului pe venit), precum și taxa pe valoarea adăugată nerecuperată, accizele, cu excepția impozitului pe venit; cheltuielile pentru scopuri de binefacere și sponsorizare; pentru protecția muncii; cheltuielile de reprezentare; cheltuielile pentru deplasările de serviciu ale personalului de conducere; cheltuielile pentru acțiunile de ocrotire a sănătății, organizării timpului liber și a odihnei salariaților întreprinderii, cheltuielile de organizare aferente desfășurării adunărilor acționarilor, perfectării actelor, cheltuielile pentru lucrările de cercetări științifice, inovații și raționalizări cu caracter de producție, cheltuielile pentru pregătirea și reciclarea cadrelor, achitarea diversilor servicii prestate întreprinderii, în conformitate cu contractele încheiate, cheltuielile aferente angajării forței de muncă; cheltuielile pentru întreținerea unităților de producție și economice de deservire etc.

Alte cheltuieli operaționale cuprind sumele cheltuielilor privind vânzarea altor active curente, pentru arenda curentă, cheltuieli sub forma de amenzi, penalități, despăgubiri; cheltuieli din modificarea metodelor din evaluarea a activelor curente; aferente dobînzilor pentru credite și împrumuturi; consumurile indirecte de producție nerepartizate; lipsurile și pierderile din deteriorarea valorilor; cheltuielile aferente produselor rebutate, precum și sumele cheltuielilor aferente anulării comenzilor de producție, încetării activității unității de producție care nu a fabricat produse, cît și cheltuielilor anticipate, care s-au dovedit a fi inutile.

Cheltuieli activității neoperaționale cuprind cheltuielile suportate de întreprindere la efectuarea altor feluri de activități. Acestea cuprind:

- cheltuieli activității de investiții;
- cheltuieli activității financiare;
- pierderile excepționale.

Cheltuieli activității de investiții rezultă din ieșirea activelor pe termen lung și cuprind cheltuielile și pierderile aferente ieșirii activelor nemateriale, activelor materiale în curs de execuție, terenurilor, mijloacelor fixe, resurselor naturale, activelor financiare pe termen lung, sumele reducerii valorii activelor pe termen lung ieșite, pierderile din participațiile în alte întreprinderi și în operațiuni cu părțile legate.

Cheltuielile activității financiare rezultă din modificarea mărimii și structurii capitalului propriu, împrumuturilor și creditelor întreprinderii.

Acestea cuprind cheltuielile privind operațiunile aferente plății redevențelor, arendei finanțate a activelor materiale pe termen lung, diferențele nefavorabile de curs valutar etc.

Pierderile excepționale rezultă din evenimentele sau operațiunile rare și netipice care nu sînt legate de activitatea economico-financiară (ordinară) a întreprinderii. Acestea cuprind daunele provocate de calamități naturale, pierderile din perturbările politice, modificarea legislației țării.

Cheltuielile privind impozitul pe venit cuprind suma totală a cheltuielilor privind impozitul pe venit, luată în considerare la calcularea profitului (pierderii) net al perioadei de gestiune.

2.2 Criteriile de clasificare a cheltuielilor întreprinderii.

Cheltuielile întreprinderii se grupează în mai multe criterii de clasificare:

1. După feluri de activități (forma 2). Analiza acestor cheltuieli se face în dinamică și se apreciază structura lor.
2. După articole de calculație. Consumurile se clasifică pe articole de calculație, care reflectă unde și în ce scopuri au fost suportate anumite consumuri în perioada raportată.

Articole de calculație se stabilesc de către întreprindere în mod independent, însă se recomandă următoarea structura a lor:

- Consumuri materiale directe de producție;
- Consumuri directe privind retribuirea muncii;
- Consumuri indirecte de producție.

(Vezi Tabela.2)

Tabela 2: Analiza costului de producție pe articole de circulație.

Articole de circulație	Cost programat	Cost efectiv	Abaterea absolută (+/-)	Abatere relativă (%)	Cota-prte a articolelor în modificarea totală a costului.
1. Consumurile materiale directe de producție.	23150	25000	+1850	+7,99	0,0366
2. Consumuri directe privind retribuirea muncii.	16950	17100	+150	+0,88	0,0297
3. Consumuri indirecte de producție.	10350	9180	-1170	-11,30	0,0231
TOTAL	50450	51280	+830	+1,64	X

- Din datele tabelului putem vedea unde și în ce scopuri au fost suportate anumite consumuri.

Deasemenea, putem observa schimbarea costului de producție (în ceea ce privește cost programat și cel efectiv), odată cu modificarea consumurilor.

- Abaterea relativă (%) se determină ca raportul dintre abaterea absolută și costul programat pe acest articol.
- Cota-parte a articolelor întreprinderii se determină ca raportul dintre abaterea absolută și costul programat total.

3. O altă clasificare este după modul de repartizare între feluri de produse:

- Directe;
- Indirecte.

4. În dependență de volumul de producție:

- Constante;
- Variabile.

2.3 Aprecierea în dinamică a cheltuielilor pe tipuri de activități.

Tabelul 3: Analiza în dinamică a cheltuielilor.

Soecificație	Perioada de gestiune	Perioada corespunzătoare a anului precedent	Abaterea absolută(+/-)
1. Cheltuieli activității operaționale	3853276	2238574	1614702
2.Cheltuieli activității de investiții	----	----	----
3. Cheltuieli activității activității financiare	581	98196	(97615)
4. Pierderi excepționale	----	----	----

Din calculile efectuate de mai sus, putem observa, că în comparație cu anul precedent cheltuielile din activitatea operațională s-au majorat cu **1614702 lei**.

Aceasta modificare s-a produs din cauza că:

- S-a calculat uzura mijloacelor fixe;
- S-a calculat amortizarea activelor materiale;
- S-au efectuat donații în scopuri de binefacere și donații;
- Cheltuieli de deplasare;
- Cheltuieli de reprezentare;
- Alte cheltuieli generale și administrative

În ceea ce privește cheltuielile din activitatea de investiții, putem vedea că, din cauza ieșirii activelor pe termen lung, s-au produs cheltuieli în suma de **1595 lei**.

Capitolul 3. Corelația dintre veniturile și cheltuielile întreprinderii.

3.1 Situația generală pe baza raportului privind rezultatele financiare.

Aprecierea performanțelor, obținute de întreprindere, se efectuează în baza profitului. Profitul este rezultatul final al activității întreprinderii și caracterizează eficiența lucrului acesteia. În condițiile economiei de piață profitul obținut asigură baza financiară în vederea extinderii activității întreprinderii de a asigura un profit necesar determină existența ei și depinde mult de activitatea de conducere a managerilor.

În **Raportul privind rezultatele financiare** veniturile și cheltuielile se grupează pe tipuri de activitate: operațională, de investiții și financiară. Aceasta permite calcularea următoarelor tipuri de profit:

- profit brut (pierdere globală);
- rezultat din activitatea operațională – profit (pierdere);
- rezultat din activitatea de investiții – profit (pierdere);
- rezultatul din activitatea financiară – profit (pierdere).

Raportul privind rezultatele financiare cuprinde de asemenea indicatorii globali: profitul perioadei de gestiune până la impozitare și profitul net.

Analiza fiecărui tip de profit al întreprinderii poartă un caracter concret, deoarece permite managerilor să aleagă direcțiile principale în activizarea activității întreprinderii. Analiza profitului le permite investitorilor potențiali să-și decidă strategia, îndreptată spre minimizarea pierderilor și riscului financiar pentru investițiile depuse în întreprinderea dată.

(Vezi tabelul 4)

Tabelul 4: Analiza generală pe baza raportului privind rezultatele financiare.

Indicatorii	Cod. rd.	Perioada de gestiune	Perioada corespunzătoare a anului precedent	Abaterea medie (+/-)
Vânzări nete (611)	010	4488655	2654053	1834602
Costul vânzărilor (711)	020	768094	497543	270551
Profitul brut (pierdere globală) (rd. 010-rd 020)	030	3720561	2156510	1564051
Alte venituri operaționale (612)	040	90589	568	90021
Cheltuieli comerciale (712)	050			
Cheltuieli generale și administrative (713)	060	3746174	2222015	1524159
Alte cheltuieli operaționale (714)	070	16513	15991	522
Rezultatul din activitatea operațională: profit (pierdere)(rd.030+rd.040-rd.050-rd.060-rd.070)	080	48463	(80928)	129391
Rezultatul din activitatea de investiții:profit (pierdere)(621-721)	090	(1595)		(1595)
Rezultatul din activitatea financiară:profit (pierdere)(622-722)	100	581	981196	(980615)
Rezultatul din activitatea economico-financiară:profit (pierdere)(+/-rd.080+/-rd.090+/-rd.100)	110	47449	17268	30181
Reuzltatul excepțional:profit (pirdere)(623-723)	120			
Profitul(pierdere)perioadei de gestiune până la impozitare(+/-rd.110+/-rd.120)	130	47449	17268	30181

Cheltuieli (economii) privind impozitul pe venit(723)	140	35815	12303	23512
Profit net (pierdere netă)(+/-rd.130+/-rd.140)	150	11634	4965	

Facînd o analiză asupra situației generale pe baza raportului privind rezultatele financiare putem spune următoarele:

- În ceea ce privește profit brut, în comparație cu perioada corespunzătoare a anului precedent, este mai mare cu 1564051lei.
- Un factor pozitiv, care a adus la modificarea profitului, comparînd datele perioadei precedente, rezultatul din activitatea operațională, în sumă de 129391 lei.
- Profitul perioadei de gestiune pînă la impozitare cu 30181 lei și în același timp și produsul net rămas la dispoziția întreprinderii.
- Alt factor care a influențat negativ asupra profitului net este rezultatul din activitatea financiară de -(980615) lei.

Făcînd concluzia în privința influenței cheltuielilor și veniturilor, observăm:

- Rezultatul activității operaționale s-a miorat cu 129391 lei.

Deoarece ponderea principală în structura profitului net, în majoritatea cazurilor, îi revine Rezultatului din Activitatea Operațională, în analiza de mai departe e necesar să se precuote influența factorilor, care provoacă modificarea acestui rezultat față de anul precedent sau față de nivelul programat.

Factorii principali care influențează asupra acestor indicatori sînt:

- venituri din activitatea operațională – este un factor direct, care se apreciază pozitiv- cu semnul “+”, negativ – cu semnul “-”;
- cheltuieli aferente veniturilor, este un factor indirect, la majorarea costului se apreciază negativ cu reducerea costului pozitiv.

Modalitatea de calcul este următoarea:

$$RO = V(1 - Ch/V);$$

V- venituri din activitatea operațională (rd.010+rd.040)

Ch- cheltuieli din activitatea operațională (rd.020+rd.050+rd.060+rd.070)

Din tabelul precedent, vedem că modificarea rezultatului activității operaționale este de plus:

3.1.1. Influența cheltuielilor.

$$\begin{aligned}
& V1(1-\text{Ch1}/V1)-V1(1-(\text{Ch0}/V0))= \\
& 4579244(1-4530781/4579244)- \\
& -4579244(1-2735549/2654621)= \\
& =4126035,29892-(-139601,494299)= \\
& =188064,5 \text{ lei}
\end{aligned}$$

3.1.2. Influența veniturilor.

$$\begin{aligned}
& V1(1-\text{Ch0}/V0)-V0(1-\text{Ch0}/V0)= \\
& 4579244(1-2735549/2654621)- \\
& -2654621(1-2735549/2654621)= \\
& =(-139601,494299)-(-80927,999993)= \\
& =-58673,494306 \text{ lei}
\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
& \mathbf{B.I.F. = 188064,5 + (-58673,494306) =} \\
& \mathbf{=129391 \text{ lei}}
\end{aligned}$$

Dacă analizăm factorii concreți, care au influențat asupra rezultatelor financiare, vedem că atât influența veniturilor, cât și cea a cheltuielilor în comparație cu perioada corespunzătoare a perioadei precedente, este mai mare:

- influența cheltuielilor 188064,5 lei;
- influența veniturilor (58673,5) lei.

3.2 Analiza corelație dinrte veniturile și cheltuielile întreprinderii.

Realizarea unui venit implică efectuarea unor anumite cheltuieli sau invers, realizarea unor chektuieli implică încasarea veniturilor.

De la aceasta regulă fac excepție numai cheltuielile financiare.

Analiza cheltuielilor aferente veniturilor, se începe cu aprecierea lor în dinamică și urmează cu calculul influenței factorilor, care o determină în vederea identificării posibilității de diminuare în scopul sporirii rentabilității.

În acest scop se utilizează indicatorul **Cheltuieli la un leu venituri** , care se determină ca raportul între cheltuieli totale și venituri totale.

$$\text{Cheltuieli la un leu venituri} = (\text{Chelt.tot./Venit.tot.}) \times 100 \text{ bani}$$

Din aceasta formulă rezultă, că factorii generali care influențiază asupra Cheltuielilor la un leu venituri sînt:

1. structura veniturilor;
2. nivelul cheltuielilor la un leu venituri pe categorii de venituri.

(Vezi tabelul 5)

Tabelul 5: Date inițiale pentru analiză.

Specificație	Perioada de gestiune	Perioada precedentă	Structura veniturilor și cheltuielilor	
			P0	P1
Cheltuielile activității operaționale	4530781	2735549	99,96	100
Cheltuielile activității de investiții	1595	----	0,035	----
Cheltuielile activității financiare	----	----	----	----
Pierderi excepționale	----	----	----	----

Total cheltuieli	4532376	2735549	100	100
Venituri activității operaționale	4579244	2654621	100	100
Venituri activității de investiții	----	----	----	----
Venituri activității financiare	----	----	----	----
Venituri activității excepționale	----	----	----	----
Total venituri	4579244	2654621	100	100
Cheltuieli la un leu venituri				
1. operaționale	98,97	103,04	X	X
2. investiționale	----	----	X	X
3. financiare	----	----	X	X
4. excepționale				
TOTAL (corelaț. VșiCh)	98,97	103,04	X	X

Modificarea față de nivelul de comparație va fi:

$$P1-P0=98,97-103,04=-4,07$$

Din care:

1. influența structurii veniturilor:

$$1 \times 103,04 = 103,04 \text{ lei}$$

$$103,04 - 103,04 = 0 \text{ lei este influența primului factor}$$

2. influența nivelului cheltuielilor la un leu venituri:

$$98,97 - 103,04 = -4,07 \text{ lei}$$

Balanța influenței factorilor:

$$0 + (-4,07) = -4,07 \text{ lei}$$

Aceste date atestă faptul că eficiența cheltuielilor a fost obținută pe seama eficienței pe categorii de venituri.

Modificarea nivelului cheltuielilor totale la un leu venituri se reflectă în mărimea exercițiului înainte de impozitare.

Efectul se determină cu ajutorul relației:

$$-(Ch1-Ch0) \times V_{tot} / 100 = (98,97 - 103,04) \times 4579244 / 100 =$$

$$= -4,07 \times 45792,44 = -186375,2308 \text{ lei}$$

3.3 Analiza cheltuielilor operaționale

Cheltuielile operaționale dețin ponderea cea mai mare, ele fiind în legături directe cu obiectul de activitate a întreprinderii:

- Costul vânzărilor (cele trei consumuri);
- Cheltuieli comerciale;
- Cheltuieli generale și administrative;
- Alte cheltuieli operaționale.

În analiza cheltuielilor operaționale se folosește nivelul lor la 1 leu venituri, urmărindu-se dinamica și modificări survenite în structura cheltuielilor.

Acest lucru este important pentru identificarea categoriilor de cheltuieli care necesită atenție deosebită din partea factorilor de decizie.

Analiza eficienței cheltuielilor operaționale, poate fi efectuat în raport cu formarea veniturilor și nivelul cheltuielilor pe categorii de venituri.

(Vezi tabelul 6)

Tabelul 6: “Date inițiale pentru analiză”

Indicatori	Perioada de gestiune	Perioada anului precedent	Structura	
			P1	P0
1.Venituri operaționale: • Prod. vândute • Prod. stocate	4579244	2654621	100	100
	4488655 90589	2654053 568	98,02 1,98	99,97 0,03
2.Cheltuieli operaționale: • Prod. vândute • Prod. stocate	4530781	2735549	100	100
	4514268 16513	2719558 15991	99,63 0,36	99,42 0,58
3.Cheltuieli operaționale la 1 leu venituri aferente: • Prod. vândute • Prod. stocate				
	100,6 18,23	102,47 2815,32	X X	
4.Total cheltuieli operaționale la total venituri operaționale	98,94	103,04	X	

Etapa următoare a analizei este calculul influenței factorilor asupra cheltuielilor operaționale la 1 leu venituri.

Din punct de vedere metodologic pentru a delimita influența structurii veniturilor de cea a cheltuielilor aferente producției vândute, se face recalcularea cheltuielilor la 1 leu venituri operaționale.

Modificarea cheltuielilor la 1 leu venituri operaționale:

$$98,94 - 103,04 = -4,1 \text{ lei}$$

1. Influența structurii veniturilor operaționale:

$$0,996 \times 102,47 = 102,06 \text{ lei}$$

$$0,0036 \times 2815,32 = 10,13 \text{ lei}$$

$$112,19 - 103,04 = 9,15 \text{ lei}$$

2. Influența cheltuielilor la 1 leu venituri operaționale:

$$98,94 - 112,19 = -13,29 \text{ lei}$$

Balanța influenței factorilor:

$$+9,15+(-13,29)= - 4,14\text{lei}$$

3.4 Analiza cheltuielilor la 1 leu producție marfă

La baza analizei costului producției marfă stă indicatorul generalizator de eficiență – cheltuieli la 1 leu producție marfă, care se calculează:

$$= (\text{Cheltuieli totale}/\text{VPM}) \times 100 \text{ bani}$$

Analiza se începe de la aprecierea tendinței acestui indicator față de anul precedent prin următorul tabel analitic:

(Vezi tabelul 7)

Tabel 7: “Aprecierea cheltuielilor la un leu producție marfă”

Indicatori	P0 în prețuri anului curent	P1
VPM în prețuri cu ridicata	36510	34566
Costul PM	35407	31248
Cheltuieli la 1 leu PM (în bani), rd.2/rd.1x100	96,98	90,40

Majorarea (+), reducerea(-) cheltuielilor respective în anul curent	X	- 6,58
---	---	--------

La etapa următoare de analiză e necesar de precautat factorii care pot provoca modificarea acestor cheltuieli și anume:

- I. Modificarea structurii și sortimentului producției;
- II. Modificarea nivelului de cheltuieli pe un produs;
- III. Modificarea prețului la materia primă, combustibil și produse finite.

După conținutul său economic numai factorul II poate caracteriza aportul întreprinderii la formarea cheltuielilor la 1 leu producția marfă.

(Vezi tabelul 8)

Tabelul 8: “Date inițiale pentru analiză”

Specificație	Costul prod. marfă	VPM	Cheltuieli la 1 leu PM
Programat sau la nivelul anului precedent	35714	39038	94,48
Recalculat (PM efectivă după structura programată și preț programat)	31394	34210	91,77
Efectiv în prețuri programate	31248	34210	91,34
Efectiv în prețuri efective (în vigoare)	31248	34566	90,40

$$90,40 - 91,48 = - 1,08\text{lei}$$

Tabelul 9: “Calculul influenței factorilor asupra modificării cheltuielilor la 1 leu PM”

Indicatori	Chelt. La 1leu PM	Calculul influenței factorilor	Rez. infl. fact.	Denumirea factorilor
Cheltuieli la 1leu PM programat	91,48	X	X	X
Cheltuieli la 1leu PM efectiv: -recalculat - efectiv la prețuri în vigoare	91,77 91,34	91,77-91,48 91,34-91,77	+0,29 -0,43	Modif. struct.și sortim.; Modif. niv de chelt.
Cheltuieli la 1leu PM la prețuri în vigoare	90,40	90,40-91,34	-0,94	Modificarea prețurilor

Conform datelor obținute se poate constata, că la întreprinderea analizată, cheltuieli la 1leu PM s-au redus față de nivelul programat cu 1,8lei, ceea ce nu este un factor pozitiv. Acest rezultat a fost obținut sub influența factorilor:

- Modificarea structurii și sortimentului, producția marfă a contribuit la majorarea cheltuielilor respective cu 0,29bani (factor cu influența negativă);
- Modificarea nivelului de cheltuieli a contribuit la reducerea cheltuielilor la 1leu producție marfă, cu 0,43bani, ceea ce e meritul întreprinderii;
- Modificarea prețurilor la resursele materiale a contribuit la reducerea cheltuielilor cu 0,94bani (este un factor neutru)

3.5 Calculul acțiunii factorilor la modificarea profitului operațional

Tabelul 10: Calculul influenței factorilor la modificarea profitului operațional

Nr crt	Indicatori	P0	P1	Abaterea	Influența factorului
1.	Profit brut	2156510	3720561	+1564051	+1564051
2.	Alte venituri operaționale	568	90589	+90021	+90021
3.	Cheltuieli operaționale	2238006	3762687	+1524681	-1524681
4.	Profit din activitatea operațională	(80928)	48463	+129391	+129391

Se constată că ponderea cea mai mare în creșterea profitului din activitatea operațională a avut-o profitul brut – 1564051lei, ceea ce se apreciază ca un factor favorabil, reflectînd și măsurile privind marketingul. Pozitiv au influențat și sumele altor venituri operaționale. Al treilea factor îl reprezintă cheltuielile operaționale la care s-au înregistrat supracheltuieli în sumă de 1524681lei, ceea ce a redus în aceeași mărime profitul operațional. În raport cu volumul de vânzări nivelul cheltuielilor operaționale deasemenea a înregistrat o creștere. Creșterea în anul raportat a avut loc atât în urma măririi cheltuielilor comerciale, cât și a cheltuielilor generale și administrative. Deci, firma dispune de rezerve de creștere a profitului în urma unei gestionări mai eficiente a cheltuielilor operaționale, care în cazul dat trebuie să fie analizate fiecare în parte pe elemente.

3.6 Calculul influenței factorilor asupra profitului pînă la impozitare

Prin statutul de înființare și funcționare – obiectul de activitate a întreprinderii poate concentra mai multe genuri de activitate, care să asigure rentabilitatea.

Cunoașterea nivelului de rentabilitate al categoriilor de activitate este deosebit de important în practica economică, pentru aprecierea corectă a posibilității viitoare de creștere a rentabilității.

Modul de analiză utilizat este:

$$PI = V_t \times R$$

PI- profit pînă la impozitare

V_t- venituri totale

R- rentabilitatea

Tabelul 11: Calculul influenței factorilor asupra profitului pînă la impozitare

Factorii	P0	P1	+/-	Inclusiv din contul modificărilor	
				Venit total	Rentabilitatea venitului
Profit pînă la impozitare		47449	30181	19942,366	17662,144
Venituri totale	2654621	4579244	1924623	X	X
Rentabilitatea venitului	0,6504	1,03617	0,3857	X	X

Din datele tabelului putem observa că, în ceea ce privește influența factorilor nominali, veniturile totale au adus la modificarea profitului pînă la impozitare cu **19942,366lei**, iar rentabilitatea veniturilor cu **17662,144lei**.

Profitul perioadei de gestiune pînă la impozitare prezintă suma rezultatelor din cele trei tipuri de activități și rezultatul excepțional și se exprimă prin relația:

$$P_{im} = P_{op} +/- P_{in} +/- P_{f} +/- P_{ex},$$

Ca urmare a analizei profitului se poate concluziona că eforturile sectorului de marketing în vederea majorării profitului pe seama sporirii vânzărilor au fost considerabil reduse de sectorul de producere, care este responsabil de promovarea mecanismului de economisire a tuturor felurilor de resurse la întreprindere.